

متن پیاده سازی شده جلسه دهم سال سوم درس خارج اصول مباحث قطع و ظن - 5 آبان 1387

بسم الله الرحمن الرحيم

در جلسه قبل کلام مدرسه آقای بروجردی را مطرح کرده ایم و ما حاصل فرمایش ایشان این بود که شهرت بین قدما معتبر است به خلاف شهرت بین متاخرین؛ مدرسه ایشان معتقد است که قدما تغییری در روایات ایجاد نمی کردند و عین روایت را به عنوان متن فتوا قرار می دادند.

ما عرض کردیم که خیلی از روایات ما سوال و جواب است و قدما سوال را در متون فقهی حذف کرده اند و این حذف ها گاه مغیر معناست چرا که در بعضی از اوقات سوال سائل قرینه بر جواب است.

اینکه گفته شود که قدما خیلی مقید و عادل بوده اند و قرائن و سوالات را حذف نکرده اند و... درست نیست؛ چرا که قدما در نقل حدیث چیزی را حذف نمی کردند نه در نقل فتوا ثانیاً : چه بسا آنها بعضی چیزها را قرینه نمی دانسته اند و حذف کرده اند اما علمای بعدی آنها را قرینه بدانند.

استاد: آیا کلام مرحوم امام خمینی (ره) تفصیل در مساله است یا خارج از محل مساله است؟

ما چندین جلسه است در مورد شهرت بحث می کنیم و از ابتدا تا به الان گفته ایم که مراد از شهرت ، شهرت در فتواست ؛ و اگر گفته شود (امام خمینی) که شهرت بین قدما حجت است به خاطر عدم دخالت قدما در متن روایات و آوردن روایات به عنوان فتوا و... ما می گوئیم این که شهرت در فتوا نیست بلکه این چیزی که شما می فرمایید روایت مشهور است و شهرت در روایت ، که محل بحث ما نیست.

اشکال دیگری که به مدرسه آقای بروجردی وارد است این است ؛ مرحوم امام خمینی فرمود: شهرت بین قدما چون مناط اجماع را دارد حجت است.

استاد : مناط اعتبار اجماع چیست؟ اگر بگویند مناط اعتبار اجماع کاشف از روایت است و مناط اعتبار شهرت هم کاشف از روایت است این درست است اما مناقشه اش این است که اجماع کاشف از رای معصوم است نه کاشف از روایت اما شهرت بین قدما از نظر شما (مدرسه آقای بروجردی) کاشف از روایت و سنت معصوم است.

اگر مدرسه آقای بروجردی بگوید مراد ما ، کاشفیت شهرت ، از رای معصوم است ما می گوئیم این درست نیست چرا که شهرت کاشف از رای معصوم نیست بلکه کاشف از سنت است.

نکته: تقسیم شهرت به سه قسم کار درستی نیست بلکه بهتر بود اینگونه تقسیم می شد

المشهور قسمان: گاهی مشهور فتوا است گاهی مشهور روایت است ؛ روایت مشهور گاه نقلش مشهور است و گاه فتوا دادن به آن مشهور است.

ما به لطف الهی مرحله تتبع را تمام کرده ایم و کلام هرکس را که دخیل در بحث میدانستیم ذکر کردیم و الان به مرحله تحقیق رسیدیم.

مرحله تحقیق

تحقیق در مساله با بیان چند امر:

امر اول: محل بحث کجاست؟ محل بحث کارایی سندی صرف شهرت فتوایی (فتوای مشهور) به عنوان ظن خاص در کنار سایر امارات و در مقام فتوا دادن است.

اما قید اول (کارایی سندی) عجیب این است که با تمام دقت های که علما داشته اند اما در مورد محل بحث گاه اشتباه کرده

اند ؛ و خلط بین کارایی سندی و ابزاری کرده اند.

اما قید دوم شهرت فتوایی: عرض شد که مرحوم امام خمینی در اینجا خلط بین شهرت روایی و فتوایی مشهور کرده است.
اما قید سوم (به عنوان ظن خاص): یعنی به عنوان ظن مطلق (انسدادی) یا خیر الطرق المیسره نیست.
اما قید چهارم (در مقام افتا) انشالله جلسه بعد توضیح می دهیم.

و الحمد لله رب العالمین